

**Hallituksen esitys Eduskunnalle yksilöiden suojelua henkilö-
tietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä koskevan yleissopi-
muksen eräiden määräysten hyväksymisestä**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Strasbourgissa 28 päivänä tammikuuta 1981 tehdyn yleissopimuksen yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä.

Sopimusvaltiot sitoutuvat takaamaan henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä yleissopimuksessa tarkemmin määritellyt yksilön oikeudet ja perusvapaudet sekä erityisesti hänen oikeutensa yksityisyyteen (tietosuojaja). Yleissopimuksen tarkoituksena on turvata mainitut oikeudet ja vapaudet kunkin sopimusvaltion alueella jokaiselle yksilölle riippumatta hänen kansalaisuudestaan tai asuinpaikastaan.

Yleissopimus sisältää myös määräykset kansainvälisestä tietojen siirrosta ja keskinäisestä

avunannosta. Yleissopimuksella on lisäksi perustettu neuvoo-antava komitea, joka voi muun muassa tehdä ehdotuksia sopimuksen muuttamiseksi sekä sen soveltamisen helpottamiseksi ja parantamiseksi.

Yleissopimus tuli kansainvälisesti voimaan 1 päivänä lokakuuta 1985. Suomen osalta yleissopimus tuli voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta ratifioimiskirjan tallettamisesta.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin yleissopimuskin.

YLEISPERUSTELUT

**1. Nykyinen tilanne ja asian valmiste-
mistelu**

Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous osoitti vuonna 1968 ministerikomitealle suosituksen (n:o 509), jossa tätä pyydettiin selvittämään, turvaisiko yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi (SopS 18-19/90) ja jäsenmaiden kansallinen lainsäädäntö riittävän suojan henkilön yksityisyydelle suhteessa senaikaiseen tieteen ja teknologian tasoon.

Laadittu selvitys osoitti, ettei jäsenmaiden lainsäädäntö antanut riittävää suojaa yksityisyydelle ja muille yksilön oikeuksille ja eduille suhteessa automatisoituihin tietopankkeihin. Tämän vuoksi ministerikomitea hyväksyi tieto-

suoja koskevat päätöslauselmat n:o 22/1973 ja 29/1974. Ensiksi mainitussa päätöslauselmassa luotiin perusta yksityistä ja jälkimmäisessä julkista sektoria koskeville tietosuojaperiaatteille. Nämä periaatteet sisällytettiin sittemmin useimpien jäsenvaltioiden lainsäädäntöön. Päätöslauselmia valmistellut komitea korosti, että sen jälkeen kun niihin perustuva kansallinen lainsäädäntö on säädetty, seuraavana vaiheena olisi kansallisten säännösten vahvistaminen kansainvälisellä sopimuksella.

Vuonna 1976 ministerikomitea antoi tietojenkäsittelyä, asiantuntijakomitealle ohjeet valmistella yhteistyössä Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) kanssa yksityisyyden suojaa tietojenkäsittelyssä koskevan sopimusluonnoksen.

Sopimusluonnos valmistui vuonna 1980. Ministerikomitea hyväksyi yleissopimuksen ja avasi sen allekirjoittamista varten 28 päivänä tammikuuta 1981. Yleissopimus tuli voimaan 1 päivänä lokakuuta 1985. Sen osapuolina on tällä hetkellä 11 Euroopan neuvoston jäsenvaltiota, ja sen on lisäksi allekirjoittanut seitsemän jäsenvaltiota. Suomi allekirjoitti yleissopimuksen 10 päivänä huhtikuuta 1991.

Hallituksen esitys yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä on valmisteltu virkatyönä oikeusministeriössä ja ulkoasiainministeriössä.

2. Yleissopimuksen pääasiallinen sisältö

Yleissopimus sisältää kolme keskeistä osaa. Nämä ovat yksilöiden suojelua henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä koskevat peruseriaatteet sekä kansainvälistä tiedonsiirtoa ja sopimusvaltioiden välistä yhteistyötä tietosuojan alalla koskevat määräykset.

Yleissopimuksen II lukuun sisältyvät tietosuojan peruseriaatteet ilmaisevat tietosuojan yhteisen vähimmäistason, joka sopimusvaltioiden on toteutettava lainsäädännössään. Tämä takaa myös sen, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan samoja perussääntöjä. Näin rekisteröidyille taataan kaikissa sopimusvaltioissa tietty vähimmäissuoja henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä.

Kansainvälisestä tiedonsiirrosta määrätään sopimuksen III luvussa. Määräysten tarkoituksena on samanaikaisesti ottaa huomioon tietosuojan ja vapaan tiedonkulun vaatimukset.

Yleissopimuksen IV ja V luvussa määrätään viranomaisten keskinäisestä oikeusavusta yksit-

täistapauksissa, ulkomailla olevien rekisteröityjen avustamisesta sekä muusta sopimukseen liittyvästä yhteistyöstä.

3. Suhde Suomen lainsäädäntöön

Suomessa keskeisistä tietosuojaperiaatteista on säädetty henkilörekisterilaissa (471/87) ja sen nojalla annetussa henkilörekisteriasetuksessa (476/87). Henkilörekisterilaissa säädetään muun muassa henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta, tietojen tarkastamisesta ja korjaamisesta sekä niiden käytöstä ja luovutuksesta. Edelleen laissa on säännökset henkilörekistereiden suojaamisesta, arkistoinnista ja hävittämisestä.

Henkilörekisterilainsäädännön valmistelussa otettiin huomioon vuonna 1985 voimaan tullut yleissopimus yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä. Tämän vuoksi Suomen voimassa oleva lainsäädäntö noudattaa yleissopimuksen peruseriaatteita.

4. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Tarkoituksena on, että tietosuojavaltuutettu toimisi yleissopimuksen 13 artiklan mukaisena viranomaisena Suomessa sopimuspuolten yhteistyöhön liittyvissä kysymyksissä. Nämä tehtävät pystytään hoitamaan nykyisen henkilöstön ja organisaation puitteissa, vaikka tietosuojavaltuutetun työmäärä saattaa jonkin verran lisääntyä.

Yleissopimuksella ei ole välittömiä taloudellisia tai organisatorisia vaikutuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Yleissopimuksen sisältö

I luku

1 artiklassa ilmaistaan sopimuksen tarkoitus ja kohde. Sopimuksen tarkoituksena on turvata henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä yksilön oikeudet ja perusvapaudet ja

erityisesti hänen oikeutensa yksityisyyteen (tietosuoja). Sopimuksessa tarkoitettu suoja annetaan kaikille henkilöille kansalaisuudesta tai asuinpaikasta riippumatta. Yleissopimus sisältää siten yksilön oikeusasemaan tietosuojan alalla keskeisesti vaikuttavia määräyksiä.

2 artiklassa määritellään sopimuksen keskeiset käsitteet. *Henkilötiedoilla* tarkoitetaan tie-

toja, jotka koskevat tunnistettua tai tunnistet-
tavissa olevaa yksilöä (rekisteröity). Rekisteröi-
dyllä henkilöllä on subjektiivinen oikeus it-
seään koskeviin tietoihin.

Henkilörekisterilain 2 §:n mukaan henkilö-
tiedolla tarkoitetaan paitsi yksityistä henkilöä
myös hänen perhettään tai hänen kanssaan
yhteisessä taloudessa eläviä koskevia tietoja.

Automaattisesti käsiteltävällä rekisterillä tar-
koitetaan tiedostoa, jota käsitellään automaat-
tisen tietojenkäsittelyn avulla. Automaattinen
tietojenkäsittely sisältää seuraavat kokonaan
tai osin automaattisesti tehtävät toiminnot:
tietojen tallennus ja niiden käyttö loogisiin ja
aritmeettisiin toimintoihin, tietojen muuttami-
nen, poistaminen ja levittäminen sekä tiedon
haku.

Rekisterinpitäjällä tarkoitetaan sellaista
luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, julkis-
ta viranomaista tai muuta yhteisöä, joka on
kansallisen lain mukaan toimivaltainen päättä-
mään automaattisen tietojenkäsittelyn avulla
pidettävän henkilörekisterin tarkoituksesta
sekä siitä, minkälaisia henkilötietoja rekisteriin
talletetaan ja mitä toimintoja niihin liitetään.

3 artiklassa määritellään sopimuksen sovel-
tamisala. Artiklan 1 kappaleen mukaan sopi-
musta sovelletaan sekä julkisella että yksityisel-
lä sektorilla pidettäviin henkilörekistereihin.

Suurin osa kansainvälisestä tietoliikenteestä
tapahtuu yksityisellä sektorilla. Sopimuksella
on kuitenkin tärkeä merkitys myös julkisella
sektorilla muun muassa sen vuoksi, että se
tarjoaa rekisteröidylle mahdollisuuden selvit-
tää, mitä tietoja toisen sopimusvaltion viran-
omaisen ylläpitämä henkilörekisteri hänestä si-
sältää.

Artiklan 2 kappaleessa määrätään niistä rajoit-
uksista tai laajennuksista, joita sopimusval-
tiot voivat tehdä sopimuksen soveltamisalaan.

Sopimusvaltio voi 2 kappaleen a kohdan
mukaan antaa selityksen, ettei se sovelle sopi-
musta tiettyihin automaattisen tietojenkäsitte-
lyn avulla pidettäviin henkilörekistereihin.
Nämä eivät kuitenkaan saa olla kansallisen
tietosuojalainsäädännön soveltamisalaan kuu-
luvia henkilörekistereitä. Tällaisen selityksen
tehnyt valtio ei voi vaatia toista sopimusvaltio-
ta noudattamaan sopimusta laajemmin kuin
mihin se on itse sitoutunut.

Samoin sopimusvaltio voi 2 kappaleen b
kohdan nojalla antaa selityksen, että se sovel-
taa sopimusta myös sellaisiin henkilöryhmiin,
yhdistyksiin ja muihin vastaaviin yhteenliitty-

miin, jotka suoraan tai välillisesti koostuvat
yksilöistä, mutta joilla ei kansallisen lainsää-
dännön mukaan ole oikeushenkilön asemaa.

Artiklan 2 kappaleen c kohdan mukaan
soveltamisalaa voidaan selityksellä laajentaa
myös manuaalisiin henkilörekistereihin. Artik-
lan 3 kappaleen nojalla 2 kappaleen b ja c
kohdan mukaiset soveltamisalan laajennukset
voidaan rajata vain tiettyihin henkilörekisteri-
ryhmiin. Artiklan 5 kappaleen mukaan sopi-
mus edellyttää vastavuoroisuutta siten, että
sopimusvaltio, joka ei ole laajentanut sopimuk-
sen soveltamisalaa, ei voi vaatia toista sopimus-
valtiota yhtä laajaan sopimuksen soveltami-
seen.

Henkilörekisterilaki koskee lähtökohtaisesti
myös manuaalisesti ylläpidettäviä henkilörekis-
tereitä. Niiden osalta tietosuojia ei kuitenkaan
ole yhtä laaja kuin automaattisella tietojenkä-
sittelyllä käsiteltävien henkilörekistereiden suh-
teen. Henkilörekisterilain 10 §:n 1 momentissa
rekisterinpitäjälle säädetty rekisteriselosteen
laatimisvelvollisuus ei koske tällaisia rekistereit-
tä. Lain 12 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan
rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta työnan-
tajan työntekijöistään muutoin kuin automaat-
tisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpitämään
henkilörekisteriin sisältyvien palkkauksen per-
usteena oleviin henkilöarviointeihin, jos tällai-
sesta palkkauksen perusteesta on asianomaises-
sa työ- tai virkaehtosopimuksessa tai asian-
omaisen työntekijän kanssa sovittu. Tarkastus-
oikeutta ei myöskään ole työnantajan vastaa-
valla tavalla työntekijän valintaa varten ylläpi-
tämään henkilörekisteriin, jos se hävitetään
heti kun se ei ole tarpeen työnantajan lakisää-
teisten velvoitteiden hoitamiseksi. Koska hen-
kilörekisterilakia ei näin ollen kaikilta osin
sovelleta manuaalisiin rekistereihin, ei myös-
kään yleissopimuksen soveltamisalan laajenta-
minen 3 artiklan määrittelemissä rajoissa ole
tässä vaiheessa mahdollista.

Artiklan 6 kappaleessa määrätään selitysten
voimaantulosta ja peruuttamisesta.

II luku

4 artiklassa sopimusvaltio veloitetaan ryh-
tymään tarpeellisiin toimenpiteisiin kansallisen
lain tasolla yleissopimuksessa tarkoitettujen tie-
tosuojan peruseriaatteiden toteuttamiseksi.
Kansallinen laki ymmärretään sopimuksessa
laajasti siten, että siihen sisältyvät lainsäädän-

nön lisäksi esimerkiksi johtosäännöt tai hallinnolliset määräykset. Edellytyksenä on, että niillä voidaan turvata sopimuksessa tarkoitetun tietosuojaan taso.

5 artiklassa määritellään automaattisen tietojenkäsittelyn avulla käsiteltävien tietojen laatu. Tietojen tulee olla asianmukaisesti ja laillisesti hankittuja ja käsiteltyjä. Niiden on myös oltava määriteltyihin ja laillisiin tarkoituksiin hankittuja eikä niitä saa käyttää vastoin niiden varsinaista käyttötarkoitusta. Edelleen artiklassa edellytetään, että tiedot ovat tarpeellisia, asiaan liittyviä ja tarkoitukseensa nähden sopivan laajuisia. Tietojen tulee olla ajan tasalla, ja ne on säilytettävä niin, ettei tiedon kohteen yksilöinti ole mahdollista kauemmin kuin mitä tiedon tallettamisen tarkoituksella edellyttää.

6 artikla koskee arkaluonteisia tietoja, joiden käsittely automaattisen tietojenkäsittelyn menetelmin on jo sellaisenaan omiaan vaarantamaan yksilön oikeudet ja edut. Tällaisiin tietoihin kuuluvat ne, joista käy ilmi rotu, poliittiset mielipiteet, uskonnollinen tai muu vakaumus, terveys tai sukupuolielämä taikka jotka liittyvät rikosoikeudellisiin seuraamuksiin. Artiklan mukaan kyseisiä tietoja ei saa käsitellä automaattisessa tietojenkäsittelyssä, jollei kansallinen lainsäädäntö anna yksilölle riittävää oikeussuojaa.

7 artiklassa edellytetään ryhdyttäväksi riittäviin turvatoimiin automaattisessa tietojenkäsittelyssä käsiteltävien henkilötietojen suojelemiseksi vahingossa tai luvattomasti tapahtuvalta tuhoamiselta tai vahingossa tapahtuvalta kaatamiselta. Samanlaisia toimenpiteitä tarvitaan luvattoman tiedoston pääsyn, tiedoston muuttamisen tai levittämisen varalta. Toimenpiteiden tulee perustua nykyaikaisiin automaattisen tietojenkäsittelyalan tietoturvamenetelmiin ja -tekniikkaan.

8 artiklan sisältämät oikeusturvakeinot käsittelevät rekisteröidyn suojelemiseksi tarvittavat toimet. Niiden mukaan jokaisella on oikeus saada tieto henkilörekisterin olemassaolosta ja päättarkoituksista, rekisterinpitäjän henkilöllisyydestä ja kotipaikasta tai pääasiallisesta toimipaikasta. Edelleen jokaisen tulee voida kohutuullisin väliajoin ja ilman aiheutonta viivytystä tai kustannuksia saada vahvistus siitä, onko häntä koskevia tietoja talletettu automaattisessa tietojenkäsittelyssä pidettävään henkilörekisteriin samoin kuin tieto siitä, mitä ne sisältävät. Sopimuksen 5 ja 6 artiklassa mainittuja pääperiaatteita toteuttavan kansallisen lain vastais-

ti käsitellyt virheelliset tai asiaankuulumattomat tiedot tulee tarvittaessa saada oikaistuksi tai poistetuksi. Lisäksi jokaisella on oikeus erityisiin oikeudellisiin toimenpiteisiin, jos vahvistusta, tiedonsaantia, oikaisua tai poistamista koskevaa pyyntöä ei ole noudatettu.

9 artiklan 1 kappaleen mukaan yleissopimuksen 5, 6 ja 8 artiklassa määritellyistä tietosuojaan peruseriaatteista ei saa poiketa muutoin kuin tässä artiklassa sallitussa laajuudessa. Artiklan 2 kappaleen mukaan rajoitukset ovat mahdollisia vain, jos niistä on säädetty laissa ja ne ovat eräiden demokraattisen yhteiskunnan tärkeiksi katsottujen etujen vaatimia. Määräyksen sanamuoto noudattaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen vastaavien rajoitusmääräysten sisältöä.

Artiklan 3 kappale antaa mahdollisuuden lailla rajoittaa 8 artiklan b, c ja d kappaleissa lueteltuja rekisteröityjen oikeuksia silloin, kun kysymyksessä ovat sellaiset automaattisessa tietojenkäsittelyssä käsiteltävät henkilörekisterit, joita käytetään tilastollisiin tai tieteellisiin tarkoituksiin, ja kun tästä ei ilmeisesti aiheudu vaaraa rekisteröityjen yksityisyydelle.

10 artiklassa sopimusvaltio veloitetaan huolehtimaan siitä, että sen lainsäädäntö sisältää tarpeelliset rangaistussäännökset ja oikeuskeinot tietosuojaan peruseriaatteiden loukkauksen varalta.

11 artiklan mukaan rekisteröidyille voidaan myöntää laajempi suoja kuin mitä sopimus edellyttää.

III luku

12 artikla koskee henkilötietojen luovuttamista ulkomaille. Artiklan tarkoituksena on sovittaa yhteen tehokkaan tietosuojaan vaatimukset ja vapaan tiedonkulun periaate valtioiden rajoista riippumatta. Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimus koskee automaattisessa tietojenkäsittelyssä käsiteltävien tai tätä varten kerättyjen henkilötietojen siirtoa millä keinoin tahansa. Jälkimmäisen aineiston sisällyttäminen artiklaan on katsottu välttämättömäksi sen vuoksi, että myös jossakin valtiossa kerätty ja toisessa käsitelty tieto kuuluisi sopimuksen soveltamisalaan.

Artiklan 2 kappaleen pääsäännön mukaan sopimusvaltio ei saa yksinomaan yksityisyyden suojelemiseksi kieltää henkilötietojen siirtoa toisen sopimusvaltion alueelle tai vaatia erityis-

tä lupaa tähän. Määräyksen perustana on se, että sopimusvaltiot ovat sopimuksessa sitoutuneet turvaamaan tietosuojan vähimmäisvaatimukset.

Artiklan 3 kappaleessa annetaan sopimusvaltioille oikeus poiketa mainitusta pääsäännöstä kahdessa tapauksessa. Poikkeaminen on mahdollista ensinnäkin silloin, kun kansallinen lainsäädäntö sisältää tietyistä henkilöryhmistä tai automaattisessa tietojenkäsittelyssä käsiteltävistä henkilörekistereistä näiden luonteesta johtuvia erityissäännöksiä. Edellytyksenä on kuitenkin, että toisen sopimusvaltion säännökset eivät tarjoa vastaavaa suojaa. Toiseksi, pääsäännöstä voidaan poiketa silloin, kun henkilötietoja siirretään toisen sopimusvaltion kautta sopimukseen kuulumattomalle valtiolle. Tämän määräyksen tarkoituksena on estää tietoja luovuttavan valtion lainsäädännön säännösten kiertäminen.

IV luku

13 artiklassa sopimusvaltiot sitoutuvat antamaan toisilleen keskinäistä apua sopimuksen alaan kuuluvissa asioissa. Niiden on nimettävä kansallinen viranomaisen hoitamaan artiklassa tarkoitettuja tehtäviä. Tällaisen viranomaisen on toisen sopimusvaltion vastaavan viranomaisen pyynnöstä toimitettava tietoja kansallisesta tietosuojalainsäädännöstä ja hallintokäytännöstä tietosuojan alalla sekä alueellaan tapahtuvasta automaattisesta tietojenkäsittelystä, lukuun ottamatta käsiteltäviä henkilötietoja.

Yleissopimuksen 13 artiklassa tarkoitetuksi viranomaiseksi Suomen osalta soveltuu parhaiten tietosuojavaltuutettu.

14 artikla sisältää määräykset ulkomailla asuvan rekisteröidyn avustamisesta kansallisen henkilörekisterilainsäädännön ja sopimuksen takaaman tietosuojan toteuttamiseksi. Tietoja voidaan pyytää asianomaisen aloitteesta tai suostumuksella.

15 artiklan mukaan sopimusvaltion nimeämä viranomaisen ei saa käyttää toisen sopimusvaltion vastaavalta viranomaiselta saamiaan tietoja muihin kuin tietoja koskevassa pyynnössä määriteltyihin tarkoituksiin. Lisäksi on huolehdittava siitä, että tietojen salassapitovelvollisuus on järjestetty asianmukaisesti.

16 artiklan mukaan sopimusvaltion nimeämän yhteysviranomaisen on noudatettava sille osoitettuja pyyntöjä. Artiklassa luetellaan tyh-

jentävästi perusteet, joiden nojalla viranomaisen voi kieltäytyä tietojen antamisesta.

17 artikla sisältää määräykset avunannon kustannuksista. Artiklan mukaan sopimusvaltiot sopivat erikseen muista menettelyn yksityiskohdista.

V luku

18—20 artikloissa on määräykset neuvota-antavan komitean kokoonpanosta, tehtävistä ja menettelytavoista. Jokainen sopimusvaltio nimeää edustajansa komitean jäseneksi ja varajäseneksi. Komitea voi tehdä ehdotuksia sopimuksen soveltamisen helpottamiseksi ja parantamiseksi tai sopimuksen muuttamiseksi. Se voi myös antaa lausuntonsa sopimuksen muuttamista koskevista ehdotuksista sekä jonkun sopimusvaltion vaatimuksesta ilmaista mielipiteensä yleissopimuksen soveltamista koskevasta kysymyksestä. Komitea kokoontuu vähintään kerran kahdessa vuodessa.

VI luku

21 artikla sisältää määräykset sopimuksen muuttamisessa noudatettavasta menettelystä.

VII luku

22—27 artikloissa on tavanomaiset loppumääräykset yleissopimuksen voimaantulosta, muiden kuin jäsenvaltioiden liittymisestä yleissopimukseen, aluetta koskevista määräyksistä, varaumista, irtisanomisesta ja ilmoituksista. Sopimukseen ei 25 artiklan mukaan saa tehdä varaumia.

2. Voimaantulo

Yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta ratifioimiskirjan tallettamisesta Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan. Esitykseen liittyvä laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin yleissopimus.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Suomen lainsäädännön taso vastaa hyvin yleissopimuksessa asetettuja velvoitteita. Yleissopimukseen sisältyy kuitenkin sellaisia yksilön oikeusasemaan keskeisesti vaikuttavia määräyksiä, jotka Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan on toteutettava lain tasolla. Yleissopimuksen eräät määräykset on tämän vuoksi katsottava kuuluvan hallitusmuodon 33 §:ssä tarkoitettulla tavalla lainsäädännön alaan.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Strasbourgissa 28 päivänä tammikuuta 1981 tehdyn yksilöiden suojelua henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä koskevan yleissopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuk-

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

yksilöiden suojelua henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Strasbourgissa 28 päivänä tammikuuta 1981 tehdyn yksilöiden suojelua henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä koskevan yleissopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 7 päivänä kesäkuuta 1991

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ulkoasianministeri *Paavo Väyrynen*

(Suomennos)

YLEISSOPIMUS

yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä

JOHDANTO

Euroopan neuvoston jäsenvaltiot, jotka ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen, ja jotka

tunnustavat, että Euroopan neuvoston päämääränä on saavuttaa jäsenvaltioidensa kesken suurempi yhtenäisyys, joka perustuu erityisesti lain samoin kuin ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamiseen,

katsovat, että on toivottavaa laajentaa yksilön oikeuksien ja perusvapauksien turvaa ja erityisesti oikeutta yksityisyyteen, ottaen huomioon automaattiseen tietojenkäsittelyyn tarkoitettujen henkilötietojen lisääntyvän kansainvälinen siirron,

uudistavat samalla sitoutumisensa tietojenvaihdon vapauteen rajoista riippumatta,

tunnustavat, että on välttämätöntä samankaltaisesti ottaa huomioon yksityisyyden kunnioittamisen perusarvot ja tiedon vapaa kulku kansojen välillä,

ovat sopineet seuraavasta:

I Luku — Yleiset määräykset

1 artikla

Kohde ja tarkoitus

Tämän yleissopimuksen tarkoituksena on turvata henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä jokaisen sopimuspuolen alueella jokaiselle yksilölle riippumatta hänen kansalaisuudestaan tai asuinpaikastaan hänen oikeutensa ja perusvapautensa ja erityisesti hänen oikeutensa yksityisyyteen ("tietosuojat").

2 artikla

Määritelmät

Tässä yleissopimuksessa

a) "henkilötiedot" tarkoittavat mitä tahansa tietoja, jotka koskevat tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa yksilöä ("rekisteröity"),

CONVENTION

for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data

PREAMBLE

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve greater unity between its members, based in particular on respect for the rule of law, as well as human rights and fundamental freedoms;

Considering that it is desirable to extend the safeguards for everyone's rights and fundamental freedoms, and in particular the right to the respect for privacy, taking account of the increasing flow across frontiers of personal data undergoing automatic processing;

Reaffirming at the same time their commitment to freedom of information regardless of frontiers;

Recognising that it is necessary to reconcile the fundamental values of the respect for privacy and the free flow of information between peoples,

Have agreed as follows:

Chapter I — General provisions

Article 1

Object and purpose

The purpose of this convention is to secure in the territory of each Party for every individual, whatever his nationality or residence, respect for his rights and fundamental freedoms, and in particular his right to privacy, with regard to automatic processing of personal data relating to him ("data protection").

Article 2

Definitions

For the purposes of this convention:

a. "personal data" means any information relating to an identified or identifiable individual ("data subject");

b) ”automaattisesti käsiteltävä rekisteri” tarkoittaa mitä tahansa tiedostoa, jota käsitellään automaattisen tietojenkäsittelyn avulla,

c) ”automaattiseen tietojenkäsittelyyn” sisältyvät seuraavat toiminnot, jos ne tehdään kokonaan tai osittain automaattisesti: tietojen tallennus, loogisten ja/tai aritmeettisten toimintojen toteuttaminen näillä tiedoilla, niiden muuttaminen, poistaminen, tiedon haku tai levittäminen,

d) ”rekisterinpitäjällä” tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, julkista viranomaista tai virastoa tai muuta yhteisöä, joka on kansallisen lain mukaan toimivaltainen päättämään automaattisesti käsiteltävän rekisterin tarkoituksesta sekä siitä, minkälaisia henkilötietoja talletetaan ja mitä toimintoja näihin liitetään.

3 artikla

Soveltamisala

1. Sopimuspuolet sitoutuvat soveltamaan tätä yleissopimusta automaattisesti käsiteltäviin henkilörekistereihin ja henkilötietojen automaattiseen tietojenkäsittelyyn julkisella ja yksityisellä sektorilla.

2. Valtio voi allekirjoittaessaan tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tai milloin tahansa myöhemmin ilmoittaa Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla selityksellä,

a) että se ei sovelle tätä yleissopimusta tiettyihin automaattisesti käsiteltäviin henkilörekistereiden ryhmiin. Näitä ryhmiä koskeva luettelo toimitetaan. Tähän luetteloon ei kuitenkaan voi sisällyttää sellaisia automaattisesti käsiteltävien rekistereiden ryhmiä, joita kansallisen lain tietosuojasäännökset koskevat. Valtion on myöhemmin muutettava tätä luetteloa uudella selityksellä silloin, kun kansallisen lain-säädännön antaman tietosuojaan alaan sisällytetään uusia automaattisesti käsiteltävien henkilörekistereiden ryhmiä,

b) että se soveltaa tätä yleissopimusta myös tietoihin, jotka koskevat sellaisia henkilöryhmiä, yhdistyksiä, säätiöitä, yhtiöitä, yhtymiä ja mitä tahansa muita yhteisöjä, jotka suoraan tai välillisesti koostuvat yksilöistä, riippumatta siitä, ovatko sellaiset yhteisöt oikeushenkilöitä,

c) että se soveltaa tätä yleissopimusta myös henkilörekistereihin, joita ei käsitellä automaattisessa tietojenkäsittelyssä.

b. ”automated data file” means any set of data undergoing automatic processing;

c. ”automatic processing” includes the following operations if carried out in whole or in part by automated means: storage of data, carrying out of logical and/or arithmetical operations on those data, their alteration, erasure, retrieval or dissemination;

d. ”controller of the file” means the natural or legal person, public authority, agency or any other body who is competent according to the national law to decide what should be the purpose of the automated data file, which categories of personal data should be stored and which operations should be applied to them.

Article 3

Scope

1. The Parties undertake to apply this convention to automated personal data files and automatic processing of personal data in the public and private sectors.

2. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or at any later time, give notice by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe:

a. that it will not apply this convention to certain categories of automated personal data files, a list of which will be deposited. In this list it shall not include, however, categories of automated data files subject under its domestic law to data protection provisions. Consequently, it shall amend this list by a new declaration whenever additional categories of automated personal data files are subjected to data protection provisions under its domestic law;

b. that it will also apply this convention to information relating to groups of persons, associations, foundations, companies, corporations and any other bodies consisting directly or indirectly of individuals, whether or not such bodies possess legal personality;

c. that it will also apply this convention to personal data files which are not processed automatically.

3. Valtio, joka on laajentanut tämän yleissopimuksen soveltamisalaa millä tahansa 2 kappaleen b tai c kohdan mukaisella selityksellä, voi mainitussa selityksessä ilmoittaa, että näitä laajennuksia sovelletaan vain tiettyihin henkilörekistereiden ryhmiin. Näitä ryhmiä koskeva luettelo toimitetaan.

4. Sopimuspuoli, joka on sulkenut sopimuksen piiristä tiettyjä automaattisessa tietojenkäsittelyssä käsiteltäviä henkilörekistereiden ryhmiä edellä 2 kappaleen a kohdassa mainitulla selityksellä, ei voi vaatia sopimuspuolta, joka ei ole sulkenut niitä pois, soveltamaan tätä yleissopimusta sellaisiin ryhmiin.

5. Samalla tavoin sopimuspuoli, joka ei ole laajentanut yleissopimuksen soveltamisalaa 2 kappaleen b ja c kohdissa mainituilla tavoilla, ei voi vaatia sopimuspuolta, joka on tehnyt mainitut laajennukset, soveltamaan tätä yleissopimusta näihin laajennuksiin.

6. Edellä 2 kappaleessa mainitut selitykset tulevat voimaan selityksen antaneen valtion osalta yleissopimuksen tullessa voimaan, jos ne on tehty yleissopimusta allekirjoitettaessa tai talletettaessa ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja. Jos selitykset on annettu myöhemmin, ne tulevat voimaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun Euroopan neuvoston pääsihteeri on ne vastaanottanut. Selitykset voidaan peruuttaa kokonaan tai osittain Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla ilmoituksella. Peruutukset tulevat voimaan kolmen kuukauden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta.

3. Any State which has extended the scope of this convention by any of the declarations provided for in sub-paragraph 2. b or c above may give notice in the said declaration that such extensions shall apply only to certain categories of personal data files, a list of which will be deposited.

4. Any Party which has excluded certain categories of automated personal data files by a declaration provided for in sub-paragraph 2. a above may not claim the application of this convention to such categories by a Party which has not excluded them.

5. Likewise, a Party which has not made one or other of the extensions provided for in subparagraphs 2. b and c above may not claim the application of this convention on these points with respect to a Party which has made such extensions.

6. The declarations provided for in paragraph 2 above shall take effect from the moment of the entry into force of the convention with regard to the State which has made them if they have been made at the time of signature or deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or three months after their receipt by the Secretary General of the Council of Europe if they have been made at any later time. These declarations may be withdrawn, in whole or in part, by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. Such withdrawals shall take effect three months after the date of receipt of such notification.

II Luku — Tietosuojan perusperiaatteet

4 artikla

Sopimuspuolten velvollisuudet

1. Sopimuspuolen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin toteuttaakseen tässä luvussa mainitut tietosuojan perusperiaatteet kansallisessa lainsäädännössä.

2. Nämä toimet on toteutettava viimeistään silloin, kun tämä yleissopimus tulee voimaan kyseisen sopimuspuolen osalta.

Chapter II — Basic principles for data protection

Article 4

Duties of the Parties

1. Each Party shall take the necessary measures in its domestic law to give effect to the basic principles for data protection set out in this chapter.

2. These measures shall be taken at the latest at the time of entry into force of this convention in respect of that Party.

5 artikla

Tiedon laatu

Automaattisessa tietojenkäsittelyssä käsiteltävien henkilötietojen tulee olla

a) asianmukaisesti ja laillisesti hankittuja ja käsiteltyjä,

b) määriteltyihin ja laillisiin tarkoituksiin talletettuja eikä niitä saa käyttää tavalla, joka on ristiriidassa mainittujen tarkoitusten kanssa,

c) tarpeellisia, asiaan liittyviä, eivätkä liian laajoja siihen tarkoitukseen nähden, jota varten ne on talletettu,

d) oikeita ja tarpeen mukaan ajan tasalla pidettyjä,

e) sellaisessa muodossa säilytettyjä, ettei tiedon kohteen yksilöinti ole mahdollista kauemmin kuin mitä vaaditaan siihen tarkoitukseen, jota varten tieto on talletettu.

6 artikla

Eriyiset tietoryhmät

Henkilötietoja, joista käy ilmi rotu, poliittiset mielipiteet tai uskonnollinen tai muu vakaus, samoin kuin henkilötietoja, jotka koskevat terveyttä tai sukupuolielämää, ei saa käsitellä automaattisessa tietojenkäsittelyssä, jollei kansallinen laki takaa riittävää turvaa. Sama koskee henkilötietoja, jotka liittyvät rikoskeudellisiin seuraamuksiin.

7 artikla

Tietoturva

Automaattisesti käsiteltäviin rekistereihin talletettujen henkilötietojen suojelemiseksi vahingossa tapahtuvalta tai luvattomalta tuhoamiselta tai vahingossa tapahtuvalta katoamiselta samoin kuin luvattoman tiedostoon pääsyn, tiedoston muuttamisen tai levittämisen varalta on ryhdyttävä riittäviin turvatoimiin.

8 artikla

Lisätoimet rekisteröidyn suojelemiseksi

Kenen tahansa henkilön on voitava

a) selvittää automaattisesti käsiteltävän henkilörekisterin olemassaolo, sen päätarkoitukset samoin kuin rekisterinpitäjän henkilöllisyys ja kotipaikka tai pääasiallinen toimipaikka,

b) saada kohtuullisin väliajoin ja ilman aiheetonta viivytystä tai kustannuksia vahvistus siitä, onko häntä koskevia henkilötietoja

Article 5

Quality of data

Personal data undergoing automatic processing shall be:

a. obtained and processed fairly and lawfully;

b. stored for specified and legitimate purposes and not used in a way incompatible with those purposes;

c. adequate, relevant and not excessive in relation to the purposes for which they are stored;

d. accurate and, where necessary, kept up to date;

e. preserved in a form which permits identification of the data subjects for no longer than is required for the purpose for which those data are stored.

Article 6

Special categories of data

Personal data revealing racial origin, political opinions or religious or other beliefs, as well as personal data concerning health or sexual life, may not be processed automatically unless domestic law provides appropriate safeguards. The same shall apply to personal data relating to criminal convictions.

Article 7

Data security

Appropriate security measures shall be taken for the protection of personal data stored in automated data files against accidental or unauthorised destruction or accidental loss as well as against unauthorised access, alteration or dissemination.

Article 8

Additional safeguards for the data subject

Any person shall be enabled:

a. to establish the existence of an automated personal data file, its main purposes, as well as the identity and habitual residence or principal place of business of the controller of the file;

b. to obtain at reasonable intervals and without excessive delay or expense confirmation of whether personal data relating to him

talletettu automaattisesti käsiteltävään rekisteriin sekä myönteisessä tapauksessa saada tiedot itselleen ymmärrettävässä muodossa,

c) saada tarvittaessa sellaiset tiedot oikaisuiksi tai poistetuiksi, jos niitä on käsitelty vastoin kansallisen lain säännöksiä, jotka toteuttavat tämän yleissopimuksen 5 ja 6 artikloissa säädettyjä pääperiaatteita,

d) käyttää oikeuskeinoa, jos tämän artiklan b ja c kappaleissa mainittua vahvistusta tai tiedonsaamista, oikaisua tai poistoa koskevaa pyyntöä ei ole noudatettu.

9 artikla

Poikkeukset ja rajoitukset

1. Yleissopimuksen 5, 6 ja 8 artiklan määräyksiin ei sallita mitään poikkeuksia paitsi tässä artiklassa määritellyissä rajoissa.

2. Poikkeaminen tämän yleissopimuksen 5, 6 ja 8 artiklasta on sallittu silloin, kun sellaisesta poikkeamisesta on sopimuspuolen lainsäädännössä säädetty ja se on välttämätöntä demokraattisessa yhteiskunnassa

a) valtion turvallisuuden, yleisen turvallisuuden, valtion rahatalouden etujen suojaamiseksi tai rikosten ehkäisemiseksi,

b) rekisteröityjen tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi.

3. Yleissopimuksen 8 artiklan b, c ja d kappaleissa lueteltujen oikeuksien käytön rajoituksista voidaan säätää lailla niiden automaattisesti käsiteltävien henkilörekistereiden osalta, joita käytetään tilastollisiin tai tieteellisiin tarkoituksiin, silloin kun ilmeisesti ei aiheuteta vaaraa rekisteröityjen yksityisyydelle.

10 artikla

Rangaistukset ja oikeuskeinot

Sopimuspuoli huolehtii siitä, että on olemassa tarpeelliset rangaistukset ja oikeuskeinot sen kansallisen lainsäädännön rikkomisesta, jolla tässä luvussa mainitut tietosuojan peruseriaatteen toteutetaan.

11 artikla

Laaennettu suoja

Tämän luvun määräysten ei voida tulkita rajoittavan tai muuten vaikuttavan sopimuspuolen mahdollisuuteen myöntää rekisteröidyl-

are stored in the automated data file as well as communication to him of such data in an intelligible form;

c. to obtain, as the case may be, rectification or erasure of such data if these have been processed contrary to the provisions of domestic law giving effect to the basic principles set out in Articles 5 and 6 of this convention;

d. to have a remedy if a request for confirmation or, as the case may be, communication, rectification or erasure as referred to in paragraphs b and c of this article is not complied with.

Article 9

Exceptions and restrictions

1. No exception to the provisions of Articles 5, 6 and 8 of this convention shall be allowed except within the limits defined in this article.

2. Derogation from the provisions of Articles 5, 6 and 8 of this convention shall be allowed when such derogation is provided for by the law of the Party and constitutes a necessary measure in a democratic society in the interests of:

a. protecting State security, public safety, the monetary interests of the State or the suppression of criminal offences;

b. protecting the data subject or the rights and freedoms of others.

3. Restrictions on the exercise of the rights specified in Article 8, paragraphs b, c and d, may be provided by law with respect to automated personal data files used for statistics or for scientific research purposes when there is obviously no risk of an infringement of the privacy of the data subjects.

Article 10

Sanctions and remedies

Each Party undertakes to establish appropriate sanctions and remedies for violations of provisions of domestic law giving effect to the basic principles for data protection set out in this chapter.

Article 11

Extended protection

None of the provisions of this chapter shall be interpreted as limiting or otherwise affecting the possibility for a Party to grant data subjects

le laajempi suoja kuin tässä yleissopimuksessa on määrätty.

a wider measure of protection than that stipulated in this convention.

III Luku — Kansainvälinen tietojen siirto

Chapter III — Transborder data flows

12 artikla

Article 12

Kansainvälinen henkilötietojen siirto ja kansallinen laki

Transborder flows of personal data and domestic law

1. Seuraavia määräyksiä on sovellettava automaattisessa tietojenkäsittelyssä käsiteltävien henkilötietojen tai sitä varten kerättyjen henkilötietojen millä tahansa keinolla tapahtuvaan kansainväliseen siirtoon.

1. The following provisions shall apply to the transfer across national borders, by whatever medium, of personal data undergoing automatic processing or collected with a view to their being automatically processed.

2. Sopimuspuoli ei saa yksinomaan yksityisyyden suojelemiseksi kieltää henkilötietojen siirtoa toisen sopimuspuolen alueelle tai vaatia erityistä valtuutusta tähän.

2. A Party shall not, for the sole purpose of the Protection of privacy, prohibit or subject to special authorisation transborder flows of personal data going to the territory of another Party.

3. Sopimuspuolella on kuitenkin oikeus poiketa 2 kappaleen määräyksistä,

3. Nevertheless, each Party shall be entitled to derogate from the provisions of paragraph 2:

a) jos sen lainsäädäntö sisältää erityissääntöjä tietyistä henkilötietojen tai automaattisesti käsiteltävien henkilörekistereiden ryhmistä noiden tietojen tai tiedostojen luonteen vuoksi paitsi, milloin toisen sopimuspuolen säännökset tarjoavat samanlaisen suojan,

a. insofar as its legislation includes specific regulations for certain categories of personal data or of automated personal data files, because of the nature of those data or those files, except where the regulations of the other Party provide an equivalent protection;

b) jos siirto tehdään sen alueelta toisen sopimuspuolen alueen kautta sellaisen valtion alueelle, joka ei ole liittynyt yleissopimukseen. Poikkeamisen tarkoituksena on välttää tämän kappaleen alussa mainitun sopimuspuolen lainsäädännön kiertäminen tällaisten siirtojen avulla.

b. when the transfer is made from its territory to the territory of a non-Contracting State through the intermediary of the territory of another Party, in order to avoid such transfers resulting in circumvention of the legislation of the Party referred to at the beginning of this paragraph.

IV Luku — Keskinäinen avunanto

Chapter IV — Mutual assistance

13 artikla

Article 13

Sopimuspuolten välinen yhteistyö

Co-operation between Parties

1. Sopimuspuolet sopivat antavansa toisilleen keskinäistä apua tämän yleissopimuksen toteuttamiseksi.

1. The Parties agree to render each other mutual assistance in order to implement this convention.

2. Tässä tarkoituksessa

2. For that purpose:

a) sopimuspuoli nimeää yhden tai useamman viranomaisen, joiden nimen ja osoitteen se ilmoittaa Euroopan neuvoston pääsihteerille,

a. each Party shall designate one or more authorities, the name and address of each of which it shall communicate to the Secretary General of the Council of Europe;

b) sopimuspuolen, joka on nimennyt useampia kuin yhden viranomaisen, on yksilöitävä edellä mainitussa ilmoituksessa kunkin viranomaisen toimivalta.

b. each Party which has designated more than one authority shall specify in its communication referred to in the previous subparagraph the competence of each authority.

3. Sopimuspuolen nimeämän viranomaisen on toisen sopimuspuolen nimeämän viranomaisen pyynnöstä

- a) toimitettava tietoja lainsäädännöstään ja hallinnollisesta käytännöstä tietosuojan alalla,
- b) kansallisen lain mukaisesti ja ainoana tarkoituksena yksityisyyden suojelu ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimiin tiettyä sen alueella tapahtuvaa automaattista tietojenkäsittelyä koskevien tietojen toimittamiseksi, kuitenkin lukuun ottamatta käsiteltäviä henkilötietoja.

14 artikla

Ulkomailla asuvien rekisteröityjen avustaminen

1. Sopimuspuolen on avustettava ketä tahansa ulkomailla asuvaa henkilöä toteuttamaan sen tämän yleissopimuksen 8 artiklassa määräytyt periaatteet toteuttavan kansallisen lainsäädännön takaamat oikeudet.

2. Jos sellainen henkilö asuu toisen sopimuspuolen alueella, hänelle on annettava mahdollisuus esittää pyyntönsä tuon sopimuspuolen nimeämän viranomaisen välityksellä.

3. Avunpyyntöön on sisällytettävä kaikki tarpeelliset tiedot, muun muassa

- a) pyynnön esittäjän nimi, osoite ja muut tarpeelliset tiedot, jotka yksilöivät hänet,
- b) se automaattisesti käsiteltävä henkilörekisteri, jota vaatimus koskee tai rekisterinpitäjä,
- c) pyynnön tarkoitus.

15 artikla

Nimettyjen viranomaisten antamaa apua koskeva suoja

1. Sopimuspuolen nimeämä viranomainen, joka on saanut toisen sopimuspuolen nimeäältä viranomaiselta tietoja joko avunpyynnön yhteydessä tai vastauksena omaan avunpyyntöönsä, ei saa käyttää näitä tietoja muihin kuin pyynnössä määriteltyihin tarkoituksiin.

2. Sopimuspuolen on huolehdittava siitä, että nimetyin viranomaisen palveluksessa olevia tai sen puolesta toimivia henkilöitä sitovat asianmukaiset salassapito- tai luottamusvelvoitteet kyseisten tietojen osalta.

3. Nimetty viranomainen ei saa missään tapauksessa tehdä omasta aloitteestaan 14 artiklan 2 kappaleen mukaista pyyntöä ulkomail-

3. An authority designated by a Party shall at the request of an authority designated by another Party:

- a. furnish information on its law and administrative practice in the field of data protection;
- b. take, in conformity with its domestic law and for the sole purpose of protection of privacy, all appropriate measures for furnishing factual information relating to specific automatic processing carried out in its territory, with the exception however of the personal data being processed.

Article 14

Assistance to data subjects resident abroad

1. Each Party shall assist any person resident abroad to exercise the rights conferred by its domestic law giving effect to the principles set out in Article 8 of this convention.

2. When such a person resides in the territory of another Party he shall be given the option of submitting his request through the intermediary of the authority designated by that Party.

3. The request for assistance shall contain all the necessary particulars, relating *inter alia* to:

- a. the name, address and any other relevant particulars identifying the person making the request;
- b. the automated personal data file to which the request pertains, or its controller;
- c. the purpose of the request.

Article 15

Safeguards concerning assistance rendered by designated authorities

1. An authority designated by a Party which has received information from an authority designated by another Party either accompanying a request for assistance or in reply to its own request for assistance shall not use that information for purposes other than those specified in the request for assistance.

2. Each Party shall see to it that the persons belonging to or acting on behalf of the designated authority shall be bound by appropriate obligations of secrecy or confidentiality with regard to that information.

3. In no case may a designated authority be allowed to make under Article 14, paragraph 2, a request for assistance on behalf of a data

la asuvan rekisteröidyn puolesta ja ilman kyseisen henkilön nimenomaan ilmaistua suostumusta.

16 artikla

Kieltäytyminen avunannosta

Viranomainen, jolle avunpyyntö on osoitettu tämän yleissopimuksen 13 ja 14 artiklan mukaisesti, ei voi kieltäytyä avun antamisesta, paitsi

a) jos pyyntö on ristiriidassa vastauksen antamiseen velvollisten viranomaisten tietosuojaa koskevan toimivallan kanssa,

b) jos pyyntö ei noudata tämän yleissopimuksen määräyksiä,

c) jos suostuminen pyyntöön olisi ristiriidassa sopimuspuolen suvereenisuuden, turvallisuuden tai yleisen järjestyksen (ordre public) tai sopimuspuolen lainkäyttövallan alaisuudessa olevien henkilöiden oikeuksien ja perusvapauksien kanssa.

17 artikla

Avunannon kustannukset ja menettelytavat

1. Se keskinäinen apu, jota sopimuspuolet antavat toisilleen 13 artiklan mukaisesti, tai apu, jota ne antavat ulkomailla asuville rekisteröidyille 14 artiklan mukaisesti, ei saa aiheuttaa muita kustannuksia tai maksuja kuin ne, jotka aiheutuvat asiantuntijoiden tai tulkkien käytöstä. Mainitut kustannukset tai maksut maksaa se sopimuspuoli, joka on nimennyt apua pyytävän viranomaisen.

2. Rekisteröidyltä ei saa hänen puolestaan toisen sopimuspuolen alueella tehdyistä toimenpiteistä vaatia muita kustannuksia tai maksuja kuin niitä, jotka lain mukaan kuuluvat tämän sopimuspuolen asukkaiden maksettaviksi.

3. Muut yksityiskohdat, jotka koskevat avunantoa ja erityisesti sen muotoja ja menettelytapoja ja käytettäviä kieliä, sovitaan kyseessä olevien sopimuspuolien kesken.

V Luku — Neuvoo-antava komitea

18 artikla

Komitean kokoonpano

1. Tämän yleissopimuksen tultua voimaan asetetaan neuvoo-antava komitea.

subject resident abroad, of its own accord and without the express consent of the person concerned.

Article 16

Refusal of requests for assistance

A designated authority to which a request for assistance is addressed under Articles 13 or 14 of this convention may not refuse to comply with it unless:

a. the request is not compatible with the powers in the field of data protection of the authorities responsible for replying;

b. the request does not comply with the provisions of this convention;

c. compliance with the request would be incompatible with the sovereignty, security or public policy (ordre public) of the Party by which it was designated, or with the rights and fundamental freedoms of persons under the jurisdiction of that Party.

Article 17

Costs and procedures of assistance

1. Mutual assistance which the Parties render each other under Article 13 and assistance they render to data subjects abroad under Article 14 shall not give rise to the payment of any costs or fees other than those incurred for experts and interpreters. The latter costs or fees shall be borne by the Party which has designated the authority making the request for assistance.

2. The data subject may not be charged costs or fees in connection with the steps taken on his behalf in the territory of another Party other than those lawfully payable by residents of that Party.

3. Other details concerning the assistance relating in particular to the forms and procedures and the languages to be used, shall be established directly between the Parties concerned.

Chapter V — Consultative committee

Article 18

Composition of the committee

1. A Consultative Committee shall be set up after the entry into force of this convention.

2. Sopimuspuoli nimittää edustajansa komitean jäseneksi ja varajäseneksi. Euroopan neuvoston jäsenvaltiolla, joka ei ole yleissopimuksen sopimuspuoli, on oikeus lähettää komiteaan huomioitsija.

3. Neuvoa-antava komitea voi yksimielisellä päätöksellä kutsua minkä tahansa valtion, joka ei ole Euroopan neuvoston jäsen eikä sopimuspuoli, olemaan läsnä huomioitsijana tietyssä kokouksessa.

19 artikla

Komitean tehtävät

Neuvoa-antava komitea

a) voi tehdä ehdotuksia tarkoituksena helpottaa tai parantaa yleissopimuksen soveltamista,

b) voi 21 artiklan mukaisesti tehdä ehdotuksia tämän yleissopimuksen muuttamiseksi,

c) antaa lausuntonsa tämän yleissopimuksen muuttamista koskevista ehdotuksista, niin kuin 21 artiklan 3 kappaleessa on määrätty,

d) voi jonkun sopimuspuolen vaatimuksesta ilmaista mielipiteensä tämän yleissopimuksen soveltamista koskevasta kysymyksestä.

20 artikla

Menettely

1. Euroopan neuvoston pääsihteeri kutsuu koolle neuvoa-antavan komitean. Sen ensimmäinen kokous pidetään kahdentoista kuukauden kuluessa tämän yleissopimuksen voimaantulosta. Tämän jälkeen se kokoontuu vähintään kerran kahdessa vuodessa ja aina kun kolmasosa sopimuspuolten edustajista vaatii sen kokoonkutsumista.

2. Komitea on päätösvaltainen, kun enemmistö sopimuspuolten edustajista on paikalla.

3. Neuvoa-antava komitea toimittaa jokaisen kokouksen jälkeen Euroopan neuvoston ministerikomitealle selvityksen työstään ja yleissopimuksen toimivuudesta.

4. Neuvoa-antava komitea laatii omat menettelytapasääntönsä ottaen huomioon tämän yleissopimuksen määräykset.

2. Each Party shall appoint a representative to the committee and a deputy representative. Any member State of the Council of Europe which is not a Party to the convention shall have the right to be represented on the committee by an observer.

3. The Consultative Committee may, by unanimous decision, invite any non-member State of the Council of Europe which is not a Party to the convention to be represented by an observer at a given meeting.

Article 19

Functions of the committee

The Consultative Committee:

a. may make proposals with a view to facilitating or improving the application of the convention;

b. may make proposals for amendment of this convention in accordance with Article 21;

c. shall formulate its opinion on any proposal for amendment of this convention which is referred to it in accordance with Article 21, paragraph 3;

d. may, at the request of a Party, express an opinion on any question concerning the application of this convention.

Article 20

Procedure

1. The Consultative Committee shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within twelve months of the entry into force of this convention. It shall subsequently meet at least once every two years and in any case when one-third of the representatives of the Parties request its convocation.

2. A majority of representatives of the Parties shall constitute a quorum for a meeting of the Consultative Committee.

3. After each of its meetings, the Consultative Committee shall submit to the Committee of Ministers of the Council of Europe a report on its work and on the functioning of the convention.

4. Subject to the provisions of this convention, the Consultative Committee shall draw up its own Rules of Procedure.

VI Luku — Muutokset

21 artikla

Muutokset

1. Sopimuspuolet, Euroopan neuvoston ministerikomitea tai neuvoo-antava komitea voivat ehdottaa muutoksia tähän yleissopimukseen.

2. Euroopan neuvoston pääsihteeri ilmoittaa jokaisesta muutosehdotuksesta Euroopan neuvoston jäsenvaltioille ja jokaiselle Euroopan neuvostoon kuulumattomalle valtiolle, joka on liittynyt yleissopimukseen tai jota on pyydetty liittymään siihen 23 artiklan mukaisesti.

3. Lisäksi jokaisesta sopimuspuolen tai ministerikomitean tekemästä muutosehdotuksesta ilmoitetaan neuvoo-antavalle komitealle, joka esittää ministerikomitealle lausuntonsa ehdotetusta muutoksesta.

4. Ministerikomitea voi harkittuaan ehdotettua muutosta ja neuvoo-antavan komitean lausuntoa hyväksyä muutoksen.

5. Ministerikomitean tämän artiklan 4 kappaleen mukaisesti hyväksymän muutoksen teksti on toimitettava sopimuspuolille hyväksymistä varten.

6. Tämän artiklan 4 kappaleen mukaisesti hyväksytty muutos tulee voimaan kolmantenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun kaikki sopimuspuolet ovat ilmoittaneet pääsihteerille hyväksymisestään.

VII Luku — Loppumääräykset

22 artikla

Voimaantulo

1. Tämä yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten Euroopan neuvoston jäsenvaltioille. Se on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat talletetaan Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

2. Tämä yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona viisi Euroopan neuvoston jäsenvaltiota on ilmaissut sitoutuvansa noudattamaan yleissopimusta edellä olevan kappaleen mukaisesti.

Chapter VI — Amendments

Article 21

Amendments

1. Amendments to this convention may be proposed by a Party, the Committee of Ministers of the Council of Europe or the Consultative Committee.

2. Any proposal for amendment shall be communicated by the Secretary General of the Council of Europe to the member States of the Council of Europe and to every non-member State which has acceded to or has been invited to accede to this convention in accordance with the provisions of Article 23.

3. Moreover, any amendment proposed by a Party or the Committee of Ministers shall be communicated to the Consultative Committee, which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.

4. The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and any opinion submitted by the Consultative Committee and may approve the amendment.

5. The text of any amendment approved by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 4 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

6. Any amendment approved in accordance with paragraph 4 of this article shall come into force on the thirtieth day after all Parties have informed the Secretary General of their acceptance thereof.

Chapter VII — Final clauses

Article 22

Entry into force

1. This convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe. It is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

2. This convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which five member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.

3. Sellaisen toisen valtion osalta, joka myöhemmin ilmoittaa halukkuutensa sitoutua siihen, yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta ratifioimistai hyväksymiskirjan tallettamispäivästä.

23 artikla

Muiden kuin jäsenvaltioiden liittyminen

1. Tämän yleissopimuksen tultua voimaan Euroopan neuvoston ministerikomitea voi Euroopan neuvoston perussäännön 20 artiklan d kappaleen mukaisella enemmistöpäätöksellä ja komiteaan kuuluvien sopimusvaltioiden edustajien yksimielisellä päätöksellä kutsua Euroopan neuvostoon kuulumattoman valtion liittymään tähän yleissopimukseen.

2. Yleissopimukseen liittyvän valtion osalta yleissopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona liittymiskirja talletettiin Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan.

24 artikla

Aluetta koskevat määräykset

1. Valtio voi allekirjoittaessaan tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa määrittellä alueen tai alueet, joihin tätä yleissopimusta sovelletaan.

2. Valtio voi milloin tahansa myöhemmin Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla selityksellä ulottaa yleissopimuksen koskemaan selityksessä mainittua muuta aluetta. Yleissopimus tulee tällaisen alueen osalta voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kolme kuukautta päivästä, jona pääsihteeri on vastaanottanut sellaisen selityksen.

3. Kahden edellä mainitun kappaleen perusteella tehty selitys voidaan siinä mainitun alueen osalta peruuttaa pääsihteerille osoitetulla ilmoituksella. Peruutus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kuusi kuukautta päivästä, jona pääsihteeri on vastaanottanut sellaisen ilmoituksen.

3. In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 23

Accession by non-member States

1. After the entry into force of this convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any State not a member of the Council of Europe to accede to this convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the committee.

2. In respect of any acceding State, the convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 24

Territorial clause

1. Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this convention shall apply.

2. Any State may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

25 artikla

Varaumat

Tämän yleissopimuksen määräyksiin ei voida tehdä varaumia.

26 artikla

Irtisanominen

1. Sopimuspuoli voi milloin tahansa irtisanoa yleissopimuksen Euroopan neuvoston pääsihteerille osoitetulla ilmoituksella.

2. Irtisanominen tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun on kulunut kuusi kuukautta päivästä, jona pääsihteeri on vastaanottanut ilmoituksen.

27 artikla

Ilmoitukset

Euroopan neuvoston pääsihteeri ilmoittaa Euroopan neuvoston jäsenvaltiolle ja tähän yleissopimukseen liittyneille valtioille

- a) allekirjoituksista,
- b) ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjojen tallettamisista,
- c) tämän yleissopimuksen 22, 23 ja 24 artiklojen mukaisista voimaantulopäivistä,
- d) kaikista muista tähän yleissopimukseen liittyvistä toimituksista ja tiedoksiantoista.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Tehty Strasbourgiin 28 päivänä tammikuuta 1981, yhtenä englannin- ja ranskankielisenä kappaleena, jonka molemmat tekstit ovat yhtä todistusvoimaisia ja joka talletetaan Euroopan neuvoston arkistoon. Euroopan neuvoston pääsihteeri toimittaa oikeaksi todistetut jäljennökset Euroopan neuvoston jäsenvaltiolle ja kaikille valtiolle, jotka on kutsuttu liittymään tähän yleissopimukseen.

Article 25

Reservations

No reservation may be made in respect of the provisions of this convention.

Article 26

Denunciation

1. Any Party may at any time denounce this convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 27

Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any State which has acceded to this convention of:

- a. any signature;
- b. the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c. any date of entry into force of this convention in accordance with Articles 22, 23 and 24;
- d. any other act, notification or communication relating to this convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Strasbourg, the 28th day of January 1981, in English and French, both texts being equally authoritative, in a single copy which shall remain deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to any State invited to accede to this Convention.

